

QAZAQ UNIVERSITETI

Апталық
1948 жылдың
20 сәуірінен
шыға бастады

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ

WWW.FARABI.UNIVERSITY

№5 (1963) 17 АҚПАН 2025 ЖЫЛ

Жасампаз жастар ЖИЫНЫ

Француз орталығы ашылды

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да еліміздегі жоғары оқу орындары арасында алғаш рет құрылған Француз орталығының салтанатты ашылу рәсімі өтті.

Француз ғылыми-білім беру орталығының маңыздылығына тоқталып, қос диплом бағдарламалары шеңберінде Қазақстан үшін мамандар даярлаумен белсенді айналысатынын айтты. Франция елшілігі мен Алматы Француз альянсына жобаны іске асыруға көмектескені және Алматыда француз тілі мен мәдениетін дамытуға қолдау көрсеткені үшін алғыс білдірген ректор: «Біз университетіміздің студенттерін ғана емес, сонымен қатар француз мәдениеті мен тілін үйренуге мүдделі кең аудиторияны біріктіретін бірлескен іс-шараларды ұйымдастыруға белсенді түрде жәрдемдесетін боламыз», – деді.

Салтанатты рәсімге Францияның Қазақстан Республикасындағы төтенше және өкілетті елшісі Сильван Гиоге, Француз альянсының президенті Зүлфия Жаркешева, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев, оқытушы-профессорлар мен білім алушы жастар қатысты.

Жаңа орталықтың ресми ашылу рәсімінің лентасын қию салтанаты Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың механика-математика факультетінде өтті.

Салтанатты жиында Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев қатысушылар мен қонақтарды айтулы оқиғамен құттықтады. Ол француз тілі мен мәдениеті университеттің білім беру үрдісінде ерекше орын алатынын және ҚазҰУ жанынан Француз орталығын құру осы бағыттағы маңызды қадам екенін атап өтті. Университет басшысы сондай-ақ 2010 жылы құрылған «Гео-Энергетика» Қазақстан-Фран-

цуз ғылыми-білім беру орталығының маңыздылығына тоқталып, қос диплом бағдарламалары шеңберінде Қазақстан үшін мамандар даярлаумен белсенді айналысатынын айтты. Франция елшілігі мен Алматы Француз альянсына жобаны іске асыруға көмектескені және Алматыда француз тілі мен мәдениетін дамытуға қолдау көрсеткені үшін алғыс білдірген ректор: «Біз университетіміздің студенттерін ғана емес, сонымен қатар француз мәдениеті мен тілін үйренуге мүдделі кең аудиторияны біріктіретін бірлескен іс-шараларды ұйымдастыруға белсенді түрде жәрдемдесетін боламыз», – деді.

Жалғасы 2-бетте

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың тапсырмасына сәйкес, білім алушы жастарға көрсетіліп жатқан мемлекеттік қолдау шараларын түсіндіру мақсатында «Қазақстанның жастары – жасампаз» атты белсенді жастар жиыны өтті.

теттік ғылым студенттерден бастау алу керектігін атап өтіп, мемлекет және білім ордасы тарапынан жастарға әрдайым қолдау көрсетілетінін атап өтті. Сондай-ақ оқу орнының беделі білімге ұмтылған ізденімпаз жастар арқылы көтерілетінін жеткізіп, технология дамыған уақытта жастардың ғылымға жаңаша бет бұрып, тың инновациялық жобаларды іске асыруы қажеттігін жеткізді.

«Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев: «Біз жұрттан көш ілгері жүретін ел боламыз. Үйренетін де, үйрететін де ұлт боламыз. Жастар барлық өзгерістің бастауында тұрады. Бұл өзгерістер әділетті Қазақстанды құру, заң мен тәртіпті қамтамасыз ету тұжырымдамасына негізделген», – деп атап өтті. Біздің ҚазҰУ жастары да жасампаздық танытып, тың идеялар мен игі істердің бастамашысы боларына кәміл сенемін», – деді Ж.Түймебаев.

Кездесу барысында белсенді жастар мен шетелдік студенттер сөз сөйлеп, өз пікірлері мен ұсыныстарын ортаға салды.

Жалғасы 2-бетте

Еркін форматта өткен іс-шараға жастар ұйымдарының көшбасшылары, шетелдік студенттер, жас ғалымдар және қоғам өміріне белсенді ат-

салысып жүрген волонтерлар жиналды.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев универси-

2-бет
Ғалым әйелдердің күш-қуаты елді дамытады

Қайрат МАРАТҰЛЫ:

4-бет
Ақпараттық мәдениетті дамыту абзал

5-бет
Путь к успеху через знания и вдохновение

Жасампаз жастар ЖИЫНЫ

Соңы. Басы 1-бетте

«8 ақпан күні Астана қала-сында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың қатысуымен «Жаңа адамдар» жастар форумы өтті. Сол шараға университет атынан қатысып, қазіргі таңдағы аса өзекті әлеуметтік мәселелермен жұмыс жүргізіп жүрген замандастарыммен танысып қайттым. Форумда вандализммен, рұқсат етілмеген жерге қоқыс төгушілермен, көмелетке толмаған балаларға ішімдік сатушылармен, есірткі таратушылармен күрес мәселелері қозғалды. Заң мен тәртіп үстемдігін орнатудың маңыздылығы талқыланды. «Таза Қазақстан» экологиялық акциясының идеологиялық мәні түсіндірілді. Бүгін форумнан алған әсеріммен сіздермен бөлісе отырып, алдағы уақытта осы түйткілдерді бірге шешуге шақырамын», – деді Президент стипендиясының иегері, «Жастар рухы» жастар қанаты ұйымының төрайымы Әйгерім Есімхан.

«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да білім алу мен үшін мәртебе. Мен мұнда өз білімді жетілдіріп жүрмін. Бұйыртыса, білікті дәрігерлер қатарын толықтырып, халыққа адал қызмет ететін боламын», – деді шетелдік студент Насболла Файзи.

Бүгінде ҚазҰУ-да 54 мем-

лекеттен келген 4 мыңға жуық студент білім алуда. Кездесуде ректор шетелдік студенттердің белсенділігін арттыруды тапсырып, жас ғалымдардың стартап-жобалары мен креативті бастамаларды дамыту мен қолдауға дайын екенін жеткізді.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

Француз орталығы ашылды

Соңы. Басы 1-бетте

Бұл орталық түрлі іс-шаралар, әңгімелесу клубтары мен тақырыптық пікірталастар өткізілетін қарым-қатынас пен мәдени алмасу орнына айналады», – деді елші.

Салтанатты рәсімде Алматы Француз альянсының президенті Зүлфия Жаркешева, қос диплом бағдарламасының түлегі Айым Керей-

құлова, профессор Ержан Беляев және басқа да қатысушылар сөз сөйледі.

Шара аясында білім және ғылым саласындағы әріптестікті одан әрі нығайту мақсатында ҚазҰУ, Француз университеттері мен ұйымдары арасындағы өзара түсіністік туралы үшжақты меморандумға қол қойылды.

Светлана ӨМІРФАЛИЕВА

Ғалым әйелдердің күш-қуаты елді дамытады

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да 11 ақпанда аталып өткен Ғылымдағы әйелдер мен қыздардың халықаралық күніне орай салтанатты жиын өтіп, университетте табысты еңбек етіп жүрген әйел ғалымдар марапатталды.

Жиында ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев отандық ғылымды дамытуға айрықша үлес қосып отырған барша нәзік жандыларды мерекемен құттықтады.

«Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өз сөзінде: «Қазақстанда әйелдерге барлық жағдай жасалған. Кез келген істе әйелдердің кәсіби біліктілігі мен жауапкершілігі айқын аңғарылады. Әйелдер қауымының жасампаздық қасиеті мен күш-қуаты жаңа Қазақстанның ілгерілеуіне септігін тигізеді деп сенемін», – деп атап өткен болатын. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде әйел ғалымдардың алатын орны ерекше. Білім ордасында жыл өткен сайын оқу-білімге, зерттеуге ден қойған қыз-келіншектер көбейіп келеді. Кәсіби шеберліктеріңіз, қайсар мі-

нездеріңіз, еңбекқорлықтарыңыз ғылымның сан қырлы саласын дамытуға үлкен үлес қосады», – деді ЖОО басшысы.

Қазіргі таңда оқу ордасында ғылыми зерттеулермен айналысып жүрген 2475 оқытушы-профессордың 1772-сі – әйел азаматтар. Білім ордасындағы жалпы ғалымдар санының 71 пайызы нәзік жандылардың үлесінде.

Университеттегі 647 ғылым докторының 383-і, 697 ғылым кандидатының 498-і, 588 PhD доктордың 391-і және 1 ҚР ҰҒА академигі, Қазақстан Жоғары мектебі Ұлттық ғылым академиясының 3 корреспондент-мүшесі – әйел ғалымдар.

Шара барысында ғылымды дамытуға қосқан үлесі үшін бір топ ғалым әйелге Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың алғыс хаты мен «Шапағат» медалі табысталды. Сонымен қатар жетістікке жеткен ғалым әйелдер Қазақстандағы тіл саласына арналған ведомстволық марапат – «Ахмет Байтұрсынұлы» төсбелгісі, ҚазҰУ ректорының алғыс хаты және ҚазҰУ-дың «Ерен еңбегі үшін», «Фараби» алтын медалдарымен марапатталды.

Нұрсұлтан БАЗАРБАЙҰЛЫ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да Ғылымдағы әйелдер мен қыздардың халықаралық күніне орай, «Профессор Л.С.Ахметованың ғылыми мұрасы» тақырыбында ғылыми-әдістемелік семинар өтті.

Ғылыми жиынға қоғам қайраткерлері, Қазақстан мен Ресейдің жетекші жоғары оқу орындары және

ҚазҰУ-да 54 жыл жұмыс істеген профессор

ғылыми-зерттеу институттарының белгілі ғалымдары, журналистер, университет оқытушылары мен студенттер қатысты.

Іс-шарада Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев профессор Лейла Сейсенбекқызы Ахметованы мерекемен құттықтап, ғылымдағы елеулі еңбегі мен университеттік ғылымды дамытуға қосқан үлесін атап өтті.

Лейла Ахметова Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да 54 жыл жұмыс істеп келеді. Бүгінге дейін 117 кітап, 1000 ғылыми еңбек, бес монография, бес оқулық шығарды және 1000-нан астам мақала жариялады.

Профессор, тарих ғылымының докторы Л.Ахметова 2016 жылы «Брест бекінісі. Қазақстан» атты кітабын жарыққа шығарды. Онда Брест бекінісінің қорғаушы батырлары – қазақстандықтардың жауынгерлік жолы сипатталған. 1939 жылы Жамбыл облысынан

әскерге шақырылғандар Белоруссияға қызметке жіберілді, олар кейіннен фашистік шапқыншылыққа қарсы тұрған алғашқылардың бірі болып, Брест бекінісін қорғады. 2020 жылы «Панфиловшылар – біздің мақтанышымыз, даңқымыз» атты кітабы жарық көрді. Л.Ахметова Еуразия халықтары ассамблеясының тарихи жадыны сақтау жөніндегі комиссиясының төрағасы және Панфиловшылар ұрпақтары мен олардың достарының Халықаралық қауымдастығының төрағасы.

Іс-шарада Еуразия және Африка халықтары ассамблеясы бас хатшысының орынбасары Валерий Рузиннің, Брест бекінісінің қорғаушысы Амангелді Дәуренбаевтың немересі, ҚазҰУ профессоры, академик Мұхамбетқали Бүркітбаевтың, Беларус

өкілдерінің, Қазақстан Азаматтық альянсының президенті Бану Нұрғазиеваның, Ауғанстан ардагерлер одағының төрағасы Мұрат Әбдішүкіровтің, «Офицерлер одағы» қоғамдық бірлестігінің төрағасы, генерал-майор Махмұт Телеғұсовтың және тағы басқалардың баяндамалары тыңдалды.

Семинар аясында қатысушыларға «2025 жылғы 9 мамырдағы Жеңіс мерейтойына арналған біздің Отанға тартуымыз» атты халықаралық мегажобаны өткізу бойынша жартыжылдық есеп таныстырылды.

Семинар әйелдердің ғылымдағы рөліне және олардың әртүрлі ғылыми пәндердің дамуына қосқан үлесіне қатысты өзекті мәселелерді талқылауға арналған алаңға айналды.

Гүл ҚҰТТЫБЕКҚЫЗЫ

Мақсат – айқын, бағдар – анық

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Ана тілі» газетіне берген сұхбатында еліміздің өткен жылдағы басты оқиғалары мен түрлі саладағы негізгі мәселелеріне егжей-тегжейлі тоқталды. Биыл алдымызда күтіп тұрған жаңа бастамалар мен өзгерістерді де атап өтті.

Омбы, Ыстамбұл қалаларында ашылып, іске кірісті. Университетте Қытай, Ресей университеттерінің бөлімшелері жұмысын жүргізе бастады. Мемлекет басшысы сұхбатында Қытаймен жан-жақты ынтымақтастықты одан әрі дамыту қазақ

Сондай-ақ Ақтау битум зауытының өндірістік қуаты арта түседі. Еліміздің битум өндіру зауыттары жылына шамамен 1 млн тоннаға жуық битум өндіреді. Бірақ битумға деген сұраныс шамамен 1 млн 300 мың тоннаны құрайды. Битумның жетіспейтін мөлшері шетелдерден сатып алынады. Ақтау битум зауытының қуаты артса, осы жетіспеушілікті толығымен өз еліміздің зауыттары қанағаттандыра алады деген сенімдемеміз. Бұл сонымен қатар жолдардың сапасын арттыруға, республикалық маңызы бар күре жолдардың салынуын аяқтауға мүмкіндік береді. Елімізді газбен қамтамасыз ету үшін «Талдықорған – Үшарал» магистралды газ құбыры, «Жаңаөзен – Ақтау» газ құбырының төртінші желісі, сондай-ақ Атырау облысындағы автоматтандырылған газ тарату стансасы іске қосылатын болады.

Жоғары білім саласында елімізде шетелдің 10-нан астам беделді жоғары оқу орнының бөлімшесі ашылды. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің филиалдары Бішкек,

дипломатиясындағы маңызды міндеттің бірі болып қала беретініне тоқталды. Соның жемісті нәтижесінің бірі – 2024 жылы Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Химиялық физика және материалтану кафедрасы мен Нанкин университеті бірігіп Қазақ-Қытай энергосыйымды және наноматериалдар зертханасын ашты.

Ғылым-білім саласында бұдан да жоғары нәтижеге қол жеткізу үшін инфрақұрылымды жаңғырту, оқу орындарында оқытушылардың мәртебесін арттыру мәселелерін шешу қажеттігі күн тәртібіне қойылды. Осы мәселелер шешімін тауып жатса, ғылым және жоғары білім қызметкерлерінің әлеуеті артып, ел экономикасына қосар үлесі де көбейетіні сөзсіз. Мемлекет басшысы сұхбатында «Мақсатым – экономиканы және егемендікті нығайту» деп нақты атап өтті. Осы мақсатқа жету үшін ел болып бірігіп, жұмыла еңбек еткеніміз жөн.

Ердос ОҒАРБАЕВ,
Әл-Фараби атындағы
ҚазҰУ профессоры

Мемлекеттік институттардың әділетті қоғам құрудағы рөлі

Қазір әлемде тұрақты даму мақсаттары (ТДМ) кеңінен таныла бастады. Олардың ішінде ТДМ-16 бағыты – Бейбітшілік, әділеттік және тиімді институттар ерекше маңызға ие. Бұл мақсаттың басты ұстанымы – қоғамдағы әділеттілікті қамтамасыз ету, құқық үстемдігін нығайту және мемлекеттік институттардың ашықтығы мен есептілігін арттыру.

қосылды. Мемлекеттік қызметтердің цифрландырылуы және ашықтықтың артуы жемқорлықтың алдын алуға мүмкіндік береді.

Әділетті қоғам қалыптастыруда мемлекеттік институттардың атқаратын рөлі зор. Қазақстанда бұл бағытта бірқатар жүйелі реформалар жүргізілуде. Олардың ішінде құқық қорғау жүйесін жаңғырту, сот билігінің тәуелсіздігін күшейту және мемлекеттік қызмет көрсетудің ашықтығын қамтамасыз ету шаралары бар.

1. Құқық үстемдігі және сот жүйесінің тәуелсіздігі

Құқық үстемдігі – әділетті қоғамның негізі. Елімізде сот реформалары жүргізіліп, судьялардың тәуелсіздігі мен бейтараптығын күшейту бағытында кешенді шаралар қабылданды. Сот процестерін цифрландыру, «Электронды сот» жүйесін енгізу және сот ашықтығын қамтамасыз ету – осы бағыттағы маңызды қадамдар.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес

Мемлекеттік институттардың тиімділігі олардың сыбайлас жемқорлықтан ада болуымен тығыз байланысты. Қазақстанда бұл мәселені шешу мақсатында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі жұмыс істейді. Сондай-ақ «Адалдық алаңы», «Цифрлық үкімет» сынды бастамалар іске

3. Азаматтық қоғам мен мемлекеттік органдардың өзара іс-қимылы

Азаматтардың мемлекеттік басқару процесіне қатысуы – әділетті қоғамның ажырамас бөлігі. Қазақстанда қоғамдық кеңестер, электронды петициялар жүйесі және ашық деректер платформасы енгізілуде. Бұл бастамалар халықтың пікірін ескеруге және билік органдарының жауапкершілігін арттыруға бағытталған.

Мемлекеттік институттар – әділетті қоғам құрудағы басты тірек. Қазақстанда сот реформалары, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және азаматтық қоғамды дамыту бағытында маңызды қадамдар жасалуда. Тиімді, ашық және әділ мемлекеттік басқару жүйесін қалыптастыру – елдің тұрақты дамуы мен азаматтардың әл-ауқатын арттырудың басты шарты.

Әділеттілік қағидаларына негізделген қоғам – тек мемлекеттік биліктің ғана емес, әрбір азаматтың да жауапкершілігі. Сондықтан әрбір азамат әділеттілік пен ашықтықты қолдап, елдің болашағы үшін өз үлесін қосуы тиіс.

Арайлым МАҚҰЛБЕКҚЫЗЫ,
заң ғылымының магистрі,
оқытушы

Филология факультетінің Қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасы «Әдебиеттану» мамандығының 2-курс магистранттары Еуразия гуманитарлық институты жанындағы А.Құсайынов атындағы ғылыми-зерттеу орталығында ғылыми тағылымдамадан өтті. Магистранттар осы уақыт аралығында аталған ғылыми-зерттеу орталығының ұйымдастыруымен белгілі ғалымдардың дәрістерін тыңдап, түрлі шараға қатысты.

Тәлімге толы тағылымдама

кербекқызының «Әдебиеттану бойынша зерттеу жұмысын жүргізу», Н.Назарбаев университетінің профессоры Ермек Адаеваның «Академиялық сауаттылықтың теориялық негіздері», Ш.Шаяхметов атындағы ғылыми-зерттеу орталығының ғылыми қызметкері, ф.ғ.к. Гүлшат Түсіпованың «Болашақ» бағдарламасының тәжірибесі негізінде «Академиялық мәтін жазу шеберханасы – мақала бөлімдерінің мақсатын түсіну», PhD, доцент Мөл-

дір Аманқазықызының «Жоғары оқу орнында ғылыми жоба дайындау және жүзеге асыру жолдары» тақырыптарында оқыған дәрістерінен бүгінгі ғылымның даму сатысы, шетелдегі ғылым дамуымен салыстыра қарағанда біздегі зерттеу жұмысының бағыт-бағдары, ғылыми мақаланың құрылымы туралы тың мағлұматтар алды. Сондай-ақ ҚР ҰҒА академигі Шерубай Құрманбайұлы мен туркітанушы, философия докторы (PhD) Марлен Ерланұлы-

ның «Абай және Шәкәрім тіліндегі көнерген сөздердің тарихи-салыстырмалы сөздігі» кітабының тұсаукесеріне қатысып, Ш.Құрманбайұлының дәрісін тыңдады. Аталған шарада қос ақын шығармаларында кездесетін көнерген, өзге тілден енген сөздердің түп-төркіні, мән-мағынасы жан-жақты талқыланды. Тағылымдама барысында магистранттар АЛЖИР мемориалдық музей кешеніне, ҚР Ұлттық музейіне барып, тарих беттеріне тағы

бір рет шолу жасады. Елдің басынан өткен зардап пен қайғыға толы нәубет жылдарға қатысты деректер, түпнұсқа жәдігерлер санада сақталған көп ақпаратты айшықтай түскендей болды.

Ғылым-білім, тарих, әдебиет, өнер, мәдениет салалары тұтас қамтылған ғылыми тағылымдама барысында магистранттардың алғаны көп. Білгендерін толықтырумен қатар, өз мамандықтары бойынша ғылым саласындағы тың жаңалықтарға қаныққаны анық. Екі аптаға созылған тәлімге толы тағылымдама соңында А.Құсайынов атындағы ЕАГИ ғылым және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі проректоры, т.ғ.д., профессор Қ.Ахметов жас ғалымдарға сәттілік тілеп, арнайы сертификат табыстады. Жоғары деңгейде ұйымдастырылған бұл шараның нәтижесінде әр магистрант өз болашағына қатысты ой түйіп, бағытын айқындап, көңілдегі биік мақсатқа бір табан жақындай түсті.

Ләйлә НОҒАЙБЕКҚЫЗЫ,
«Әдебиеттану»
мамандығының
2-курс магистранты

ҮЗДІК ОҚЫТУШЫҒА БЕС САУАЛ

1. Сіздіңше, ЖОО-ның «Үздік оқытушысы» қандай болуы керек, қандай талаптарға (педагогикалық, психологиялық және т.б.) жауап беруге тиіс?
2. Пәніңіз бойынша оқу бағдарламасы көңіліңізден шыға ма, сіздің ойыңызша, оны жетілдіру үшін не істеуге болады?
3. Білікті маман даярлауда қандай жетістіктеріміз бар?
4. Жастардың білім деңгейі көңіліңізден шыға ма?
5. «Қоғам сауатсызданып барады» деген көзқараспен келісесіз бе?

Қайрат МАРАТҰЛЫ,

Жалпы және бейорганикалық химия кафедрасының доценті м.а.:

Ақпараттық мәдениетті дамыту абзал

1. Менің түсінігімде, үздік оқытушы терең кәсіби білімі, педагогикалық шеберлігі және студенттермен қарым-қатынас жасай білу қабілетімен ерекшеленуге тиіс. Ол заман талабына сай инновациялық әдістерді меңгерген, студенттердің қызығушылығын оятып, оларға қолдау көрсететін мейірімді әрі әділ тұлға болғаны абзал. Өйткені ұстаз қандай болса – оның тәрбиелеген, білім берген шәкірттері сондай болып шығады. Сондықтан қазіргі заманғы ұстаз үнемі өзін-өзі жетілдіріп, білімін әрдайым толықтырып отырғаны жөн. Үздік оқытушы болғаннан кейін атына заты лайық болып, ұжымда, көпшілік ортада өзгелерге үлгі-өнеге көрсететіндей болмыс-бітімнің де болуы қажет.

2. Біздің оқу бағдарламасы негізінен жақсы, бірақ оны үздіксіз жетілдіру қажет. Заманауи технологияларды, өзекті ғылыми жетістіктерді енгізу және тәжірибелік компоненттерді арттыру маңызды. Сондай-ақ студенттердің сыни ойлауын дамытуға бағытталған тапсырмалар көбейтілуі керек. Себебі бүгінгі студент – ертеңгі маман. Ел тұтқасын ұстайтын да солар. Сондықтан университеттен маманды білікті етіп дайындап шығару – біздің міндетіміз. Оқу бағдарламаларын барынша практикамен, өндіріспен ұштастыра өзірлеп, жетілдірудің мәні өте зор.

3. Бізде ғылыми-зерттеу жұмыстарын қолдау, өндірістік тәжірибені ұйымдастыру және халықаралық ынтымақтастық аясында студенттерді шетелдік тағылымдамаларға жіберу сияқты жетістіктер бар. Сонымен қатар түлектеріміздің еңбек нарығында сұранысқа ие болуы біздің оқытушыларымыздың жастармен бірлесе жүргізген еңбегінің жемісі деп санаймын. Осыған орай, қара шаңырақ ҚазҰУ оқытушылары жетістікті одан әрі арттыру жолында аянбай тер төгетініне кәміл сенімдімін.

4. Шынын айту керек, жастардың білім деңгейі өртүрлі. Кейбірі өте дарынды әрі білімді болса, басқаларына мотивация жетіспеуі мүмкін. Бұл мәселені шешу үшін жеке тәсілдер қолдану және оқыту әдістерін жетілдіру қажет. Қалай болғанда да, жастарымыздың білімді болғаны керек. Өйткені сауатты жастар өмірде түрлі келеңсіздіктен бойын аулақ салады. Мысалы, діни ағымдардың, қаржылық пирамидалардың, бүгін бар да, ертең жоқ желілік бизнестің құрбаны болмайды. Қылмыс жасамайды, жаман әдеттен аулақ жүреді. Яғни жетістікке жетудің жеңіл жолын таңдамайды. Демек, білім – үлкен қару. Жақсы мағынасындағы қару. Сондықтан Қазақстан азаматтарының білімді, кітап оқитын жастары көп болса деген тілегім бар.

5. Бұл пікірмен толық келісу қиын. Қоғамда білім мен ақпаратқа қолжетімділік бұрынғыдан әлдеқайда жоғары. Дегенмен кейбір адамдардың ақпаратты талдау және дұрыс қолдану қабілеті төмендеуі мүмкін. Сондықтан сауаттылық тек білім алумен шектелмей, ақпараттық мәдениетті дамыту арқылы қолдау табуы тиіс.

Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ

Әлеуметтанушы дегенде, көбіміз көзімізге қандай маманды елестететінімізді және оның не істейтінін білмей жатамыз. Қарқынды әлеуметтік өзгерістер дәуірінде әлеуметтанушы мамандығы өзектілігін арттыра түсуде. Өйткені әлеуметтанушы – қоғамды, оның құрылымын, қызметін және өзгеруін зерттейтін ғылым.

Әлеуметтанушыны суретші, сәулетші адамдардың бірі десек қателеспейміз. Бірақ оның қолында қылқалам мен кенептің орнына зерттеу құралдары болады. Ол пейзаж бен портрет салудың орнына қоғамдық өмірдің егжей-тегжей суретін жасап, дәлелденген, сенімді ақпаратты ұсынады. Оның кенебі – қоғам, ал бояуы – сауалнама, бақылау және эксперименттер арқылы жиналған деректер.

Әлеуметтанушы – адамдардың қалай өмір сүретінін, бір-бірімен қалай қарым-қатынас жасайтынын және әлеуметтік құрылымдарды қалайша қалыптастыратынын түсінуге тырысатын зерттеуші.

Енді әлеуметтанушыны адамның мінез-құлқының құпияларын зерттейтін детектив ретінде елестетіп көріңіз. Ол дәлелдер жинақтап, гипотезалар жасап қана қоймай, күрделі әлеуметтік жұмбақтарды ашу үшін логикалық тізбектер жасайды. Адамдардың сайлауда қалай дауыс беретінін, кейбір адамдар неге қылмысқа бейім екенін, белгілі бір мәселелер туралы қоғамдық пікірдің қалай қалыптасатынын зерттей алады. Бірақ әлеуметтанушыға жай бақылаушы ретінде қарау дұрыс емес. Ол неғұрлым әділ және үйлесімді қоғам құруға белсенді қатысады. Оның зерттеулері жаңа әлеуметтік бағдарламаларды жасауға, адамдардың өмір сүру сапасын жақсартуға, әлеуметтік қақтығыстардың алдын алуға көмектеседі.

Әлеуметтану мамандығының тарихы АҚШ, Батыс Еуропа елдерінде тереңде жатқанымен, Қазақстанда енді-енді алдыңғы қатарлардан танылып келе жатқан жас ғылым. Қоғамдық ахуалды бақылап, анализ жасауды жаны сүйетін адамның таңдауы болып жатыр. Әлеуметтану ғылымы – әлеуметтік даму процестерінің логикасын түсіндіреді, адамға қоғамдағы орнын анықтауға, өмір жолын таңдауға және өмірлік перспективаларды анықтауға мүмкіндік беретін сала. Әлеуметтанушы мамандығының негізгі артықшылығы – ол бүгінде кез келген ұйымда жұмыс істей алады. Мысалы, маркетингтік агенттік, мемлекеттік органдар, мемлекеттік компания, кез келген саладағы коммерциялық ұйым.

Елімізде әлеуметтану-

Әлеуметтанушы – әлемді танушы

шыларды даярлайтын жоғары оқу орындары біршама болғанымен, қазіргі таңда ең танымалы – Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті философия және саясаттану факультетінің Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасы. Бұл кафедрада қазіргі таңда негізгі әлеуметтану, әлеуметтік жұмыс, сонымен қатар магистратура бойынша еңбек әлеуметтану және HR басқару, әлеуметтік саясат және басқару секілді қоғамға қажетті мамандықтар оқытылады. Әлеуметтану кафедрасының қалыптасуы мен даму тарихы отандық әлеуметтану ғылымының дамуына өлшеусіз үлес қосқан көрнекті ғалымдар, педагогтар және зерттеушілердің есімдерімен тығыз байланысты. Әлеуметтану ғылымының докторы, профессор Кеңес Биекенов басқарған кезең кафедраның кәсіби өлеуетін нығайтуға және ғылыми-зерттеу қызметін кеңейтуге негіз болды. Оның жетекшілігімен кафедра жаңа ғылыми бағыттарда жұмыс істеп, қоғамның әлеуметтік-мәдени дамуына өз үлесін қосты. Профессор Н.Аитовтың аймақтық жоспарлау, әлеуметтік жобалау және жоспарлау саласындағы еңбектері ғылымның теориялық және әдіснамалық негізін қалады. Ал профессор М.Садырова кафедраның ғылыми бағыттарын жаңа деңгейге көтеріп, девиантология, жастар әлеуметтануы, гендерлік әлеуметтану және экономикалық әлеуметтану салаларында жаңа ғылыми нәтижелерге қол жеткізді.

2008 жылдан бастап кафедраны басқарып келе жатқан профессор Гүлмира Серікқызы әлеуметтанудың заманауи мәселелерін зерттеуді жалғастырып, кафедраның ғылыми және педагогикалық өлеуетін одан әрі арттыруда. Өр жылдары кафедрада қызмет еткен ғалымдар мен педагогтардың еңбегі ғылымның түрлі бағыттарын дамытуға негіз болды. Қазақстанда әлеу-

меттану ғылымының негізін салушылар қатарындағы белді ғалымдар мен профессорлар, сонымен қатар білікті педагог-ұстаздар осы кафедрада қызмет атқарады. Олардың ішінде девиантты мінез-құлық әлеуметтануын зерттеген Ш.Жаманбалаева, отбасы әлеуметтануын дамытуға үлес қосқан З.Жаназарова және басқа да профессор, доценттердің еңбегі ерекше орын алады.

Кафедраның қалыптасуы мен дамуы барысында көптеген кандидаттық және докторлық диссертациялар қорғалып, отандық әлеуметтану ғылымының іргетасы нығайды. Әлеуметтану кафедрасы Қазақстанның әлеуметтік ғылымдар саласындағы жетекші орталықтардың біріне айналып, болашақта да өз жетістіктерін одан әрі нығайта береді.

Қазіргі уақытта әлеуметтанушы мамандығына сұраныс өте жоғары. Зерттеу жұмысы үшін әлеуметтанушыларға түрлі саладағы фирмалар, әсіресе сауда фирмалары жүгінеді. Социологиялық зерттеусіз бірде-бір лайықты сайлауалды штабтың жұмысы болған емес. Сайлаушылардың пікірі әрдайым мұқият зерттеледі, содан кейін ғана штабтың сайлауалды стратегиясы таңдалады. Сонымен қатар әлеуметтанушылар телеарналар мен баспа басылымдарының рейтингтерін құрумен айналысады.

Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасы өз жұмысында не нәрсеге баса назар аударады және неге? Әлеуметтанушы ұстаздар студенттің зерттеу, аналитикалық, ұйымдастырушылық, ақпараттық жүйелеу мен талдау, болжау қасиеттерін шыңдап, болашақ әлеуметтанушыларға қоғамда өз ойын еркін жеткізуге мүмкіндік береді.

Дана РАХЫМҒАЛИҚЫЗЫ, Әнел ӘЛІБЕКОВА,
Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасының 2-курс магистранттары

Путь к успеху

Через знания и вдохновение

На базе КазНУ состоялась международная научно-практическая конференция «Прагматический опыт развития стран Востока». Это значимое событие было посвящено сразу двум юбилеям: 70-летию заслуженного деятеля Казахстана, ученого-востоковеда, доктора исторических наук, профессора Алдабек Нуржамал Абдразакқызы, а также 90-летию самого КазНУ им. Аль-Фараби.

Конференция собрала ученых, дипломатов, государственных деятелей и представителей международных организаций. В мероприятии приняли участие постоянные представители и послы Казахстана в различных странах и международных организациях, представители консульств Китая и Ирана, а также коллеги профессора Алдабек, ее ученики и последователи. Модератором конференции был академик, доктор филологических наук, профессор Жангара Дадебаев.

Конференция началась с эмоциональных выступлений коллег и учеников профессора Алдабек. С поздравлениями и словами благодарности к профессору Нуржамал Абдразакқызы выступили ее ученики – люди, чьи профессиональные достижения стали наглядным свидетельством её педагогического мастерства и вдохновения. Среди выступающих были те, кто сегодня занимает высокие должности в министерствах, посольствах и консульствах, ректоры и деканы университетов, сотрудники КНБ, представители издательства, а также преподаватели, посвятившие себя науке и педагогике.

Кроме того зачитывались поздравительные письма представителей консульств и МИД РК, ректоров ВУЗов и директоров: Мурат Нуртилеу – заместитель премьер-министра РК – министр иностранных дел; Котхаваде Свапни – генеральный консул Республики Индия в Алматы; Алимбаев Ерлан – постоянный представитель Казахстана при отделении ООН и других международных организациях в Женеве (Швейцария); Гайпов Зулфухар – директор Института управления Академии государственного управления при Президенте РК, председатель Общественного совета столицы, член Национального курултая РК; Ержан Мукаш – управляющий директор НАО «Фонд соотечественников» МИД РК, заслуженный работ-

ник дипломатической службы РК; Кунанбаева Салима – ректор Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай-хана; Сыдықов Ерлан – председатель правления, ректор Евразийского национального университета им. Л.Н.Гумилева; Киякбаев Зияш – генеральный директор ТОО «Қазгермұнай» БК; Масалимова Алия – вице-ректор по научной работе Академии государственного управления при Президенте Республики Казахстан, доктор философских наук, профессор, академик Академии педагогических наук РК; Сатыбалдиев Ерлан – генеральный директор издательства «Мектеп»; Тукумов Еркін – директор Казахского института стратегических исследований при Президенте РК; Сырлыбаев Болат – начальник Паспортно-визовой службы МИД РК в г. Урумчи (советник-представитель) и т.д.

А также прислали свои видеопоздравления ученики профессора Н.А.Алдабек: Нуршышев Ш.Ш. – чрезвычайный и полномочный посол Казахстана в Китайской Народной Республике и Корейской Народной-Демократической Республике; Исагалиев А.К. – чрезвычайный и полномочный посол Казахстана в государстве Катар; Аналбаев О.С. – чрезвычайный и полномочный посол Казахстана в Исламской Республике Иран; Койшыбаев Г.Б. – чрезвычайный и полномочный посол Казахстана в Монголии; Абишев А.Ж. – посол по особым поручениям МИД РК; Арын Б.С. – генеральный директор Исламской организации по безопасности пищевых продуктов.

Одним из ключевых моментов конференции стала презентация новых книг «Фибратты ғұмыр», «Тарихы талқыға толы Шыңжаң» и «Қытай тарихы» профессора Алдабек Нуржамал Абдразакқызы. Ее труды – это результат многолетнего

труда и исследований, посвященных истории, культуре и экономике стран Востока. В книгах раскрываются малоизвестные аспекты взаимодействия стран Востока и Запада, анализируются современные вызовы и предлагаются новые подходы к их преодолению.

На мероприятии также состоялось торжественное награждение участников конференции и почетных гостей. Докладчики конференции получили сертификаты участия, золотыми медалями «Аль-Фараби», «Ерен еңбегі үшін» были награждены ученики профессора Алдабек – представители посольств РК за рубежом и дипломаты. Сама же профессор Алдабек Нуржамал Абдразакқызы удостоена престижной награды – большой золотой медали «Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ дамуына қосқан айрықша үлесі үшін». Это не просто знак уважения, но и высокое признание её выдающегося вклада в развитие КазНУ имени Аль-Фараби.

Завершающим аккордом конференции стала презентация видеofilmа, посвященного жизни и деятельности профессора Алдабек Нуржамал Абдразакқызы. Этот фильм стал сюрпризом для юбиляра и вызвал у всех присутствующих глубокие эмоции.

Завершая конференцию, участники выразили уверенность, что она станет основой для дальнейших научных открытий и укрепления международного сотрудничества, а имя профессора Алдабек Нуржамал Абдразакқызы будет вдохновлять еще многие поколения ученых.

Алина НУРЖАЕВА,
PhD, ст. препод. кафедры
китаеведения

Жанар АШИНОВА,
к.и.н., доцент кафедры
Дальнего Востока

Студенты КазНУ им. Аль-Фараби приняли участие в межвузовском международном мероприятии в стиле TED Talks под названием «Ведет ли здравоохранение к благополучию?» на базе Казахстанско-Российского медицинского университета (KRMU). Встреча объединила студентов и преподавателей из разных университетов Казахстана, зарубежных студентов, способствуя оживленной дискуссии о критической взаимосвязи между здравоохранением и общим благополучием. Целью мероприятия было поощрение дискуссий о взаимосвязи систем здравоохранения и общего благополучия, изучение перспектив с медицинской, социальной и психологической точек зрения.

Взаимосвязь здравоохранением и благополучием

В конференции приняли участие более 30 студентов из разных университетов: КазЖенПУ, Высшей школы права «Адилет» Каспийского университета, Университета КИМЭП, КазНУ им. Аль-Фараби, Университета АЛТ и иностранные студенты Казахстана-Российского медицинского университета. Мероприятие началось со вступительной речи Арман Кусаиновой, проректора по учебной работе KRMU. В своем выступлении она подчеркнула важность изучения роли здравоохранения в достижении целостного благополучия, задав тон для дискуссий дня. В качестве почетного гостя присутствовал Ербол Сулейменов, председатель Международного экспертного совета Всемирного банка. Он поделился своими взглядами на глобальные проблемы здравоохранения и их влияние на благополучие общества. Сердцем мероприятия стали студенческие презентации, которые были одновременно интересными и информативными. Участникам необходимо было представить краткие, визуально привлекательные презентации в течение 5-7 минут, сосредоточившись на личном или профессиональном опыте, связанном со здравоохранением и благополучием.

Профессиональные жюри и почетные гости привнесли глубину и экспертность в обсуждения, поделились взглядами на глобальные проблемы здравоохранения и их влияние на благополучие страны. В ходе дискуссий подчеркивалась многогранность благополучия, подчеркивалось, что здравоохранение касается не только физичес-

кого здоровья, но также включает в себя психическое и эмоциональное благополучие. В презентациях были представлены инновационные решения, личные размышления и идеи, которые подчеркивали важность целостного подхода к здравоохранению.

Обладателями дипломов I, II и III стали 9 участников мероприятия. Среди них студенты нашего университета. Жюри и зрители оценили их глубокие знания в профессиональной области, прекрасные навыки владения английским языком и практические идеи по внедрению здорового образа жизни. Студенты КазНУ заняли призовые места и были награждены дипломами и призами. Диплом I степени – Молданиязова Диана, студент 1 курса, КазНУ им. Аль-Фараби. Диплом II степени – Акерке Жакыпқызы, студентка 1 курса, КазНУ имени Аль-Фараби. Диплом III степени – Жанерке Жаксыбайқызы, студентка бакалавриата, КазНУ им. Аль-Фараби.

Обладатели призовых мест были поощрены ценными призами, выступающим вручили сертификаты, а их руководители получили благодарственное письмо. Участники высоко оценили организацию мероприятия, качество презентаций и возможность пообщаться с коллегами из разных университетов. Многие выразили свою благодарность за обогащающий опыт и возможность обсудить такую важную тему в атмосфере сотрудничества и поддержки.

Кульшат ЖИРЕНШИНА,
Надежда БЕРШИНА,
ст. препод. кафедры
иностраннх языков

Международный инновационный центр

AlgaBioTech

Казахский национальный университет имени Аль-Фараби укрепляет свои позиции как ведущий научно-исследовательский центр Центральной Азии, создавая международные коллаборации для решения актуальных глобальных вызовов.

Одним из значительных шагов в этом направлении стало основание Казахско-Японско-Китайского научно-исследовательского центра AlgaBioTech. Реализация этого амбициозного проекта стала возможной благодаря активной поддержке ректора университета, Жансеита Кансеитовича Туймебаева, который уделяет особое внимание развитию международного научного сотрудничества и внедрению передовых технологий.

Центр AlgaBioTech призван стать ведущей площадкой для разработки инновационных решений в области биоэнергетики, экологии, сельского хозяйства и фармацевтики. Его деятельность объединяет научные усилия ведущих исследовательских институтов и промышленных партнеров. Ключевыми зарубежными партнерами центра являются Токийский научный университет, обладающий высоким потенциалом в области биоинженерии и фотобиотехнологии, а также китайская фармацевтическая корпорация Kelun, входящая в число крупнейших фармацевтических компаний мира.

Руководитель центра AlgaBioTech, д.б.н., профессор, академик НАН РК Болатхан Казыханович Заядан представил основные направления работы Центра, подчеркнув его стратегическую значимость для научного прогресса и технологического развития Казахстана. AlgaBioTech открывает

новые горизонты для решения ключевых глобальных проблем, таких как изменение климата, энергетическая безопасность и устойчивое развитие.

Одним из главных активов центра является уникальная в Казахстане коллекция культур фототрофных микроорганизмов (СС KazNU), включающая более 60 штаммов микроводорослей и цианобактерий. Эта коллекция не имеет аналогов в стране и представляет собой ценное научное наследие, способствующее разработке новых технологий в биотехнологии, медицине и сельском хозяйстве.

Научная деятельность центра уже включает реализацию пяти значимых исследовательских проектов, а в перспективе ожидается значительное расширение международных коллабораций. Кроме того, AlgaBioTech станет важной образовательной платформой, обеспечивая подготовку нового поколения ученых. Магистранты и PhD-докторанты получают

уникальную возможность работать с передовыми технологиями и участвовать в значимых научных исследованиях, что позволит формировать востребованные кадры в сфере биотехнологии, биоэнергетики и экологии.

Создание центра AlgaBioTech не только расширяет научный потенциал КазНУ, но и укрепляет его международное влияние, способствуя интеграции в мировое научное сообщество. Это важный шаг на пути к трансформации университета в ведущий научный хаб региона, играющий ключевую роль в формировании устойчивого будущего для Казахстана и всего мира.

Аида КИСТАУБАЕВА,
к.б.н., ассоциированный профессор, и.о. директора Департамента по науке и инновационной деятельности

Ардак КАКИМОВА,
PhD, старший преподаватель кафедры биотехнологии

пают обращения граждан. В связи с чем возникла неотложная потребность скорректировать отдельные положения конституционного закона РК «О прокуратуре» от 5 ноября 2022 года №155-VII ЗРК, сделав при этом акцент на реализацию основной задачи прокуратуры по защите конституционных прав и свобод каждого, а не только интересов общества и государства.

Высказанное нами предложение как раз-таки в контексте поручения Главы государства о необходимости полной вовлеченности всех уполномоченных структур в данный процесс. Что, в первую очередь должно касаться и органов прокуратуры, призванной также осуществлять высший надзор за пределами уголовно-правовой сферы по соблюдению прав и основных свобод человека, принципа верховенства права и международных обязательств Республики Казахстан, которая ратифицировала все основные конвенции и протоколы ООН. О ратификации основных международных соглашений высказался Глава государства К.-Ж.Токаев в ходе своей встречи с Верховным комиссаром ООН по правам человека Фолькером Тюрком 17.03.2023 года.

Максут САМАЛДЫКОВ,
к.ю.н., доцент кафедры международного права

В целях достижения ЦУР 5 «Обеспечение гендерного равенства и расширение прав и возможностей всех женщин и девочек» преподаватели кафедры иностранных языков филологического факультета совместно со студентами 1 курса факультета географии и природопользования на платформе ZOOM в онлайн формате провели круглый стол на тему «Современные тенденции формирования образа женщины в условиях развития общества».

Формирования образа женщины

Цель данного круглого стола: обсуждение актуальных вопросов самоопределения женщины в Казахстане и России, освещение государственной политики по отношению к женщине в Казахстане и России, выявление тенденций развития общественных и правительственных женских движений в двух странах, формирование у студентов уважительного отношения к девушке как к будущей матери, проведение дискуссии среди студентов двух стран о возможности реализации женщины как в личном, так и в профессиональном плане.

В круглом столе приняли участие преподаватели Балгабекова Р.Н., Карабаева Б.Н., Цыганова В.А., Абдиназарова С.Ж., Мадиева З.К., преподаватели и студенты Волгоградского института управления – филиала ФГБОУ ВО «Российская академия народного хозяйства и государственной службы при Президенте Российской Федерации».

Модератором мероприятия выступила старший преподаватель кафедры иностранных языков Балгабекова Р.Н., которая представила краткую информацию о ключевых задачах круглого стола. С приветственным словом к участникам обратилась к.п.н., ассоциированный профессор Степанова Е.В., ответственная за направление «Международная деятельность» Волгоградского института управления. Старший преподаватель кафедры лингвистики и межкультурной коммуникации ВИУ РАНХиГС, модератор мероприятия Антимоновна О.Н. профессионально организовала групповые комму-

никации совместного проекта казахстанских и российских и студентов.

Студенты подготовили и представили презентации о сложной социальной проблеме нашего времени – причинах и последствиях формирования образа женщины в Казахстане, России и во всем мире, конкретных мерах по преодолению данной проблемы. В конце презентации студенты приняли участие в дискуссии по вопросу актуальности таких противоречий, как: «Что выбирает женщина – материнство или карьеру? Возможно ли совместить эти ипостаси в современном мире?», задавали вопросы по этим темам, высказывали свои мысли и активно участвовали в дискуссии. В результате были обобщены и обобщены актуальные проблемы о роли женщины в современном обществе.

В рамках данного мероприятия была организована выставка рисунков «Мы против бытового насилия». Цель данной выставки – остановить распространение домашнего насилия в отношении женщин и детей, а также привлечь внимание общества к данной проблеме. Участники выставки через свое творчество выразили свое неприемлемое отношение к бытовому насилию.

Студенты – активные участники круглого стола были награждены сертификатами, благодарственными письмами. Поздравляем всех участников, желаем быть активными и приглашаем к участию в следующих мероприятиях!

Салтанат АБДИНАЗАРОВА,
ст. преподаватель кафедры иностранных языков

За обращениями стоят судьбы людей

На расширенном заседании правительства Глава государства К.-Ж.Токаев акцентировал внимание присутствующих на необходимости постоянной коммуникации с гражданами.

В этой связи Президент дал поручение государственным служащим обратить особое внимание на обращения населения подчеркнув, что «Только в Администрацию Президента в прошлом году поступило свыше 50 тысяч обращений, а во все государственные органы страны – почти четыре миллиона. Данный показатель увеличивается из года в год». Президент считает, что «люди поверили в концепцию слышащего государства». В то же время он полагает, что вопросы граждан «не находят своего решения в ходе повседневной работы государственных органов», поэтому граждане вынуждены обращаться в вышеуказанные инстанции с

заявлениями, сообщениями, запросами, откликами, предложениями и жалобами. Отсюда и последовало поручение Президента правительству о необходимости проведения основательной работы над ошибками. Глава государства К.-Ж.Токаев пояснил «Как правило, за обращениями стоят судьбы людей, поэтому нужна полная вовлеченность всех уполномоченных структур».

В этой связи высказано свое мнение о целесообразности по внесению соответствующих корректив в деятельность органов прокуратуры за пределами уголовно-правовой сферы. В этом нас красноречиво убеждают приведенные на расширенном заседании правительства Главой государства цифры по увеличению обращений граждан во все государственные органы, включая и Администрацию Президента, которая по сути, вынуждена заниматься несвойственными функциями. Не секрет, что объективным показателем состояния законности в стране как раз-таки и высту-

Erasmus+ Projects

at Al-Farabi Kazakh National University

The Erasmus+ programs have long been recognized as an essential tool for strengthening international cooperation in education, science, and innovation. These projects facilitate the exchange of experiences between universities, promote relevant educational programs, provide unique opportunities for professional development for students and faculty, and actively support the achievement of sustainable development goals.

and "Non-Energy-Based Waste Disposal Methods." These courses are hosted on the platform open.kaznu.kz and are accessible to all learners.

These achievements were continued through the LESLIE ("Land Management, Environment & Solid-Waste: Inside Education and Business in Central Asia") project, which encompasses areas such as land and water resource management, waste recycling, the introduction of renewable energy sources, and the popularization of environmental science. LESLIE builds upon and expands the EduEnvi initiatives, contributing to the development of a comprehensive approach to sustainable development and the training of specialists to achieve the Sustainable Development Goals by 2030.

A landmark event was the kick-off meeting at the Polytechnic University of Valencia (Spain), where participants reviewed progress on LESLIE's directions and agreed on steps for integrating micro-qualifications into Central Asian universities' educational programs. Micro-qualifications enable students to acquire additional competencies within their specialty quickly. The meeting also discussed methods of employer engagement and ways to strengthen international collaboration. This event highlighted the importance of joint efforts between universities and businesses to achieve environmental sustainability.

At KazNU, various activities are organized within the framework of the LESLIE project to raise environmental awareness and promote "green" technologies. For example, on April 25-26, 2024, the 10th Anniversary International Youth Forum "Green Bridge Across Generations" was held to discuss prospects for international cooperation in sustainable development. On September 12, 2024, the first online seminar was conducted with

leading scholars from partner universities, focusing on achieving the Sustainable Development Goals.

A noteworthy event was the seminar held on November 21-22, 2024, at Al-Farabi Kazakh National University, titled "Development of Microcredentials at the Present Stage". Participants included representatives from governmental bodies, public organizations, businesses, and leading universities, including the Coordinator of the Erasmus+ National Office in Kazakhstan, L.K. Paluanova, and Professor Javier Rodrigo Illarri from the Polytechnic University of Valencia, First Vice-Rector of Astana IT University, professor Omirbayev S.M. The seminar discussed new approaches to educational programs and shared experiences in training specialists demanded in the Central Asian labor market.

From December 12 to 14, 2024, a meeting on the Erasmus+ CBHE Strand1 LESLIE project was held at the Fergana Polytechnic University (Uzbekistan). The discussions covered task progress, the development of online courses and micro-qualifications, and future collaboration prospects. Participants approved the 2025 work plan, including creating an international environmental management hub, defining competencies to achieve the Sustainable Development Goals, and integrating digital tools into educational programs.

Erasmus+ projects focused on environmental themes provide the university with opportunities not only to improve educational and scientific programs but also to actively contribute to solving global environmental issues. These initiatives transform approaches to education, equipping students and faculty with advanced tools and knowledge to promote ecological agendas and prepare the next generation of specialists.

Zhanar SHORTANBAYEVA,
National Coordinator of the project from Kazakhstan,
Deputy Head of the Thermophysics and Technical Physics Department, KazNU

Guldana MINZHANOVA,
Senior Lecturer at the UNESCO Chair for Sustainable Development, KazNU

It is of the utmost importance that the lesson achieves all of the desired outcomes; therefore, it is essential that a suitable warm-up exercises are incorporated into the lesson plan. Such activities may include tongue-twisters, proverbs, and games.. The following sections present a selection of warm-up activities that I successfully use in the teaching process.

Warm-up activities as an essential part of EFL lessons

Pop quizzes

When I teach listening, we require our students to listen to the BBC or watch films with subtitles in their spare time. Before each lesson, the students are given the task to write two statements about current events, and I ask them to write on a piece of paper whether the statements are true or false. Each correct answer earns one point. Because the students want to earn the two points each time, they continue to listen to the CNN or BBC. In this way, the students gradually get into habit of listening to the news and even enjoy the pop quizzes. By the end of the semester, all our students had greatly improved their listening abilities.

Plot imagination

In the context of teaching geography or country studies, students are invited to engage in a process of visual imagination. I request that they close their eyes and see in the mind' eye that they are in the place of destination, for example, Australia. Thus, the students are encouraged to engage in imaginative exercises, whereby they imagine themselves in the environment, surrounded by kangaroos, bushes, or Aboriginal people, or at the very least, to feign what they would see, hear, smell, feel, and think. Following a period of two minutes, the participants are instructed to open their eyes. The objective is to have the students record their thoughts and impressions during the imaginative exercise, which they are then to use as the basis for a narrative. As a rule, the responses of the students are diverse, yet each one reflected a personal emotional experience.

Picture taking

Sometimes the teacher needs to provide visual aids for the class. After showing a picture for one or two minutes, the teacher can ask the class to tell what they see in the picture, or to make up a story, or to list as

many adjectives or adverbs as possible that can be used to describe the picture. Seeing the picture helps students to retell a story, and at the same time, the teacher can see whether the students understand the text correctly or not. This also helps to expand students' vocabulary.

Alternative ending

Using "alternative endings" as a warm-up activity helps students express their ideas. For example, when I taught The Big Buffalo Bass by Weldon Stone I wrote on the blackboard, "If I caught a fish ..." and asked our students to complete the story in five minutes. All responses showing that the students understand the story were acceptable. Such tasks compel students to draw upon their imaginations and experiences when attempting to interpret the text. Furthermore, it provides an opportunity for students to engage in creative writing activities.

Saying/proverb questions

When we use this kind of warm-up activity, we write the first part of saying, like "Genius is one percent inspiration and ...," and leave the last part for the students to complete, like "ninety-nine percent perspiration." Sometimes we write a proverb on the blackboard and ask if there is a similar proverb in Kazakh. This activity teaches students some sayings and proverbs, thereby increasing the students' knowledge of the culture. Also tongue twisters can be a good phonetic drill as it improves their pronunciation and gives a cheerful atmosphere.

We believe that these kinds of activities will simulate students' interests and challenge them to use their imaginations. They train students to express their own ideas that will definitely enhance their English proficiency.

Arailym ABYLKASOVA,
Foreign Language Department

Білім саласындағы жаңа көкжиек

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ және Синьцзян педагогикалық жоғары техникалық институты халықаралық ынтымақтастықтың болашағы мен мүмкіндіктерін қарастырды.

Еділ Ноянұлы мен кафедра меңгерушісінің халықаралық байланыс және ғылыми-инновациялық жұмыс бойынша орынбасары, т.ғ.к, аға оқытушы Жұмақан Мақанұлы қатысып, өз ой-пікірлерін білдірді. Сондай-ақ екі елдің жо-

Қазақ ұлттық университеті, Технологияларды коммерцияландыру және креативті индустрия орталығы, тарих және журналистика факультеттері бірігіп, Синьцзян педагогикалық жоғары техникалық институты (Қытай) арасындағы халықаралық ынтымақтастық – білім мен ғылым саласындағы екіжақты мүмкіндіктерді қарастырды.

Кездесу барысында ҚазҰУ мен Синьцзян институты арасында білім беру, ғылыми зерттеулер және студенттер алмасу бағдарламалары бойынша ықпалдастық мәселесі талқыланды. Бұл екі оқу орнының

өзара тәжірибе алмасу арқылы ғылыми жаңалықтар мен әдістемелік жетістіктерді игеру мүмкіндігі жоғары екені айтылды. ҚазҰУ-дың ғылыми әлеуеті мен Қытайдың білім беру жүйесінің ерекшеліктері бірлескен жобалар мен зерттеулерді дамытуға үлкен ықпал ете алатынын атап өтті. Аталған іс-шараға тарих факультетінің деканы, т.ғ.д., профессор Д.Байғоңақов, Қазақстан тарихы кафедрасының меңгерушісі, профессор Б.Кәрібаев, кафедра меңгерушісінің оқу-әдістемелік және тәрбие жұмысы бойынша орынбасары, т.ғ.к., доцент

ғары оқу орындарының зерттеушілері мен ғалымдары арасында ортақ ғылыми жобалар жүргізу жағы да талқыға түсті. ҚазҰУ мен Синьцзян институты арасындағы ынтымақтастықтың болашағы зор әрі екі тараптың да білім саласында жаңа көкжиек ашуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар Қазақстан мен Қытай арасындағы халықаралық байланыстарды нығайтуға да ықпал етеді.

Жұлдыз БЕКБАУОВА,
Мейрамгүл БИЖАНОВА,
Қазақстан тарихы кафедрасының оқытушылары

Әр мамандықтың өз қиындығы мен қызығы болады. Ал педагогикалық сала – бұл тек білім беру ғана емес, адамның жан дүниесіне терең ену, рухани өсуді қолдау және қалыптастыру.

Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі мамандығы – сол ерекше мамандықтардың бірі. Мұғалім үнемі шығармашылық ізденіс үстінде болуы керек. Сондай-ақ жаңа әдіс-тәсілдерді игеріп, оқушының ой-санасын шыңдай отырып, ұлттық болмысымызды сақтап қалу жолында еңбек етуі тиіс. Біз, қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 2-курс студенттері, Ш.Смағұлов атындағы мамандандырылған физика-математика лицей-интернатында тәжірибеден өту барысында әр күн сайын болашақ маман ретінде жаңа тәжірибе мен білімге қадам басамыз. Бұл тәжірибе тек теориялық білімді іс жүзінде қолдану ғана емес, мұғалім болу жолындағы алғашқы қадамды да бейнелейді. Лицейдің

Болашақ мұғалімнің алғашқы қадамы

жоғары деңгейдегі оқушыларына білім беру, олардың ойлау жүйесін қалыптастыру, шығармашылық дағдыларын дамыту – біз үшін үлкен жауапкершілік. Тәжірибе барысында өзіміздің педагогикалық қабілетімізді шыңдап, қазақ тілінің әдемілігі мен көркемдігі, тіл арқылы адамға деген құрметті білдіру, ойдың тереңдігі мен тазалығын сақтау – біздің басты мақсатымыз. Шығармашылық тұрғыда сабақтарды ұйымдастыру, ұлттық дәстүрлер мен әдет-ғұрыптарды оқушылардың санасына сіңіру бізге үлкен жауапкершілік жүктейді. Бұл тәжірибе болашақ мұғалімдердің шеберліктерін арттырып, өздерінің педагогикалық көзқарастарын қалыптастыруда маңызды орын алады. Болашақ мұғалімдер үшін тәжірибе – оқитудың тек техникалық жағы ғана емес, сонымен бірге адамның жан дүниесін тү-

сіну, оқушылармен байланыс орнату, олардың шығармашылық әлеуетін ашу кезеңі. Біз де осынау маңызды кезеңде өз біліміміз бен дағдымызды дамыту арқылы келешекте ұлттық ұстазы болуға бір қадам жақындай түсудеміз.

Жалпы алғанда, тәжірибе – бұл студент үшін оқу орны қабырғасынан тысқары әлеммен танысу, білімге деген көзқарасын өзгертетін, кәсіби құзыреттілікті дамытуға жол ашатын, өзін-өзі тану мен кәсіби өсу үшін үлкен мүмкіндік. Ш.Смағұлов атындағы лицей-интернатта өткен әрбір сәт бұл болашақта бізге білікті мұғалім болудың кілті болар деген үмітпен өтті. Бізге баскөз болған әдвайзер-жетекшіміз Гүлмәрия Оспановаға ерекше алғыс айтамын.

Жанерке ЕРСАЙЫНОВА,
2-курс студенті

Әбу Насыр әл-Фараби - 1155

Адам ғылымға ұмтылып, оларды зерттей және пайымдай отырып, олардың кейбірінің әлсіз және маңызсыз екендігін көреді.

Цифрлық технологияларды оқу үрдісінде қолдану

Физикалық химия, катализ және мұнайхимия кафедрасының ұйымдастыруымен қысқы мектеп өтті. Биылғы қысқы мектеп «Білім, ғылым мен өндірістің интеграциялық өзара іс-әрекеті – тұрақты даму жағдайында заманауи қоғам прогресінің факторы» деген тақырыпты қарастырды.

Сапалы білім беру тұрақты дамудың барлық мақсаттарына қол жеткізетін стратегиялық элемент болып саналады. Осы тұрғыда жоғары оқу орындарында кәсіби мамандарды даярлау саласындағы білім, ғылым мен өндірістің интеграциялық өзара іс-әрекеті тұрақты дамудың негізгі факторларының біріне айналуы тиіс.

Зертханалық сабақ – химия және химиялық технология факультетінде іске асырылатын барлық білім беру бағдарламаларының міндетті құрамдас бөлігі. Зертханалық сабақтарда студенттер оқытылатын пәннің теориялық негіздерін меңгереді және практикалық іскерліктер мен дағдыларды игереді. Игерілген дағдылар білім алушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасуына ықпалын тигізеді. Осы тұрғыда цифрлық технологиялардың жетістіктерін оқу үрдісінде қолдану, атап айтқанда жаппай ашық онлайн курстары мен виртуалды зертханалар сияқты білім берудің инновациялық бағдарламаларын жетілдірудің маңызы өте зор.

Қысқы мектеп аясында қарастырылған мәселелердің бірі Физикалық химия, катализ және мұнайхимия кафедрасының жетекші доценттерінің «Роторлы-дискілі

FARABI UNIVERSITY

Международная зимняя школа

«Интеграционные взаимодействия образования, науки и производства как фактор прогресса современного общества в условиях устойчивого развития».

Дата проведения: 6 февраль, 2025 года
10:00 – 17:00

Место проведения: Факультет химии и химической технологии, ЗЗУС им. Ергонима Е.Е. г. Алматы, проспект А.Н. Фараби 71/27, 2 этаж.

Организатор: Кафедра физической химии, катализа и нефтехимии

Формат проведения: гибридный (офлайн/онлайн)

экстракторда экстракция үдерісін зерттеу» атты виртуалды зертханалық жұмысын өзірлеу жолдары жайында болды. Мұндай инновациялық әдістерді оқу үрдісінде қолдану жоғары сапалы маман-технологтарды даярлау саласына серпінді өзгерістер әкеледі.

Жәния ЕШОВА,
Физикалық химия, катализ және мұнайхимия кафедрасының доценті

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
Басқарма Төрағасы – Ректоры
Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ

Ақпарат және коммуникациялар департаментінің директоры
Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ

Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ
Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ
Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН, Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ
Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ
Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:

- 050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 3-қабат, №305, 307 бөлме. Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-27, 32-28, тікелей: 377-31-48.
- Электронды мекенжай: **kaznugazeta@gmail.com**
- Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Everest» баспаханасында басылды.

Кезекші редактор: Қайыржан ТӨРЕЖАН

Бағасы келісім бойынша.

Газетке жазылу индексі: **64787**

Таралымы – 2000

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Qazaq universitetine» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.